

Sygn. akt IV U 1036/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 maja 2014r. w S.

odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 lipca 2013 r. Nr (...)

w sprawie K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu K. W. przysługuje prawo do emerytury od dnia 17 września 2013 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz K. W. kwotę 60 (sześćdziesiąt) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 1036/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 lipca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił K. W. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. ma wymagany staż ubezpieczeniowy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął za udowodnione przez ubezpieczonego na datę 01.01.1999 r. okresy składkowe: 24 lata, 5 miesięcy i 4 dni, w tym staż pracy w warunkach szczególnych 15 lat, 7 miesięcy i 23 dni. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od 17.09.1969 r. do 30.06.1974 r., z uwagi na to że w tym czasie ubezpieczony uczęszczał do szkoły znajdującej się poza miejscem położenia gospodarstwa rolnego, co wyklucza przyjęcie, że ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie stałe i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa.

Odwołanie od w/w decyzji złożył K. W. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy naruszył przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło do odmowy przyznania mu prawa do emerytury, w sytuacji gdy spełniał przesłanki do uzyskania w/w świadczenia. Ponadto ubezpieczony zarzucił, iż organ rentowy niezasadnie uznał, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie udowodnił 25 –letniego okresu składkowego i nieskładkowego, bowiem ubezpieczony w okresie od 17 września 1969 r. do 30.06.1974 r. stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania gospodarstwa pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Ubezpieczony powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z 19.12.2000 r. II UKN 155/00, w której Sąd Najwyższy stwierdził, że przy ustalaniu prawa do emerytury, uwzględnia się okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia, świadczonej przed 01.01.1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, także w czasie wakacji szkolnych (odwołanie k.2-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania ewentualnie o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-6).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony K. W. ur. (...), w dniu (...) ukończył 60-ty rok życia. W dniu 16 lipca 2013 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 5 miesięcy i 4 dni. Ponadto organ rentowy uznał ubezpieczonemu staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat, 7 miesięcy i 23 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy ubezpieczonego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od 17.09.1969 r. do 30.06.1974 r. z uwagi na to, że praca w gospodarstwie i jednoczesne pobieranie nauki w szkole średniej znajdującej się w innej miejscowości niż gospodarstwo rolne wyklucza, iż ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania tego gospodarstwa. Z uwagi na brak wymaganych ustawą 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz nie ukończenie przez ubezpieczonego wieku 60 lat decyzją z 30 lipca 2013 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 30.07.2013 r. k.30 akt emerytalnych).

Rodzice ubezpieczonego Z. W. i M. W. mieszkali w wsi O. N. i byli właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,67 ha położonego we wsi O. S. (akty własności ziemi k. 14). K. W. mieszkał razem z rodzicami od urodzenia do 16 marca 1984 r. (poświadczenie zameldowania k.14 akt emerytalnych).

K. W. od 1 września 1968 r. od 23 czerwca 1971 r. chodził do (...) Szkoły Zawodowej nr (...) Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w S. i uzyskał świadectwo jej ukończenia dnia 23 czerwca 1971 r. (świadectwo k.16). Następnie K. W. rozpoczął naukę w Technikum Samochodowym w S. o trzy letnim okresie nauczania na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej, którą skończył 12 czerwca 1974 r. uzyskując świadectwo ukończenia technikum zawodowego (świadectwo k.16). Przez cały okres nauki ubezpieczony dojeżdżał do obu szkół z miejscowości N. do S.. Ubezpieczony dojeżdżał do szkoły pociągiem, mieszkał blisko stacji (...) i dojazd do szkoły zajmował mu w jedną stronę ok. 7 min. (zeznania ubezpieczonego k. 18v-19).

Ubezpieczony przed wyjściem ze szkoły wykonywał ranny obrządek, odstawał mleko z udoju, natomiast po powrocie ze szkoły również zajmował się obrządkiem wieczornym oraz pracami polowymi w zależności od pory roku. Ubezpieczony był najstarszy z rodzeństwa, ojciec ubezpieczonego pracował zawodowo jako kierowca i przeważnie nie było go w domu, bo wyjeżdżał w delegacje. Ubezpieczony miał młodszą o 4 lata siostrę i 19 lat młodszego brata. Prowadzenie gospodarstwa po ukończeniu przez niego 16 roku życia spoczywało na nim jako na najstarszym z rodzeństwa. Ubezpieczony pomagał rodzicom w pracach w gospodarstwie rolnym tj. oranie, sianie zboża, buraków opasowych, sadzenie ziemniaków, pielienie, żniwa, zbieranie ziemniaków, obcinanie liści buraczanych, wrywanie buraków, praca przy inwentarzu żywym. W okresie od wiosny do zimy, jak były prace polowe ubezpieczony na pracę w gospodarstwie rolnym poświęcał do 4 do 10 godzin dziennie. W okresie zimowym wykonywał prace przy inwentarzu

żywym, co zajmowało mu mniej czasu - w granicach 3 godzin (zeznania ubezpieczonego k.18v-19, zeznania świadków: K. Ł. k. 12v-13v, M. S. k.13v-14).

W okresie wakacji szkolnych ubezpieczony nigdzie nie wyjeżdżał i przez cały okres wakacji pracował w gospodarstwie rodziców przy takich pracach jak pielenie, żniwa, wykopki, orka, sianie, przy pracy przy inwentarzu żywym. Pracę w gospodarstwie rolnym ubezpieczony w okresie wakacyjnym wykonywał od zdecydowanie dłużej niż 4 godziny dziennie, pracował od rana do wieczora (zeznania ubezpieczonego k.18v-19, zeznania świadków: K. Ł. k. 12v-13v, M. S. k.13v-14).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego pozostaje nadal w stosunku pracy w (...) Sp. z o.o. w S. (okoliczności niesporne, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę -k.1v -2 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. W. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek z dniem 17 września 2013 r. oraz spełniła przesłankę 15 –letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, nie jest też członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r., okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczonemu K. W. brakuje do 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych 4 miesiące i 7 dni i co do zasady o taki okres może być uzupełniony okres ubezpieczenia o okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy

składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. W przedmiotowej sprawie zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: K. Ł. (k. 12v-13v), M. S. (k.13v-14), zeznań ubezpieczonego (k.18v-19) wykazał w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, iż ubezpieczony w okresie od 17.09.1969 r. do 30 czerwca 1974 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym cztery godziny dziennie w okresie od wiosny do zimy tj. od marca do października, a w szczególności w okresie wakacji letnich od 1 lipca do 31 sierpnia każdego roku: 1970, 1971, 1972, 1973. Ubezpieczony w okresie wakacji letnich nigdzie nie wyjeżdżał, pracował w gospodarstwie rolnym całe dni od rana do wieczora przy takich pracach polowych jak żniwa, pielenie, wykopki, sianie, obcinanie liści buraczanych oraz przy inwentarzu żywym rano i wieczorem. Sąd obdarzył wiarygodnością dowód z zeznań wymienionych świadków oraz dowód z zeznań ubezpieczonego. Wymienione dowody są spójne, logiczne i korespondują ze sobą. Mając na uwadze realia pracy w gospodarstwie rolnym w tamtym czasie, kiedy to wszystkie prace wykonywane były ręcznie, a rolnicy dysponowali jedynie sprzętem konnym do pracy w gospodarstwie angażowane były całe rodziny w tym dzieci, które pracowały jak dorośli przy wszystkich pracach polowych i przydomowych. Należy mieć również na uwadze, że ze względu na brak mechanizacji prace rolnicze były wykonywane znacznie dłużej niż obecnie, szczególnie w okresie letnim praca była od rana do wieczora. W przedmiotowej sprawie na uwagę zasługuje również fakt, że na ubezpieczonym jako na najstarszym z rodzeństwa spoczywał główny obowiązek prac w gospodarstwie rodziców, tym bardziej że jego ojciec pracował zawodowo jako kierowca i wyjeżdżał w delegacje, co powodowało, że wszystkie prace rolnicze wykonywał ubezpieczony. W ocenie Sądu zatem zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do zaliczenia ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresach od 17.09.1969 r. do 31. 10. 1969 r., a następnie w okresach od 01. 03 do 31.10. w latach 1970, 1971, 1972, 1973 i od 01.03. 1974 do 30.06.1974 r. wymiarze wynoszącym łącznie 37 miesięcy i 14 dni, czyli znacznie więcej niż to jest niezbędne dla udowodnienia przez ubezpieczonego przesłanki „ogólnego stażu ubezpieczenia” 25 lat. Ubezpieczonej brakuje bowiem jedynie okresu 4 miesięcy i 7 dni.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu K. W. przysługuje prawo do emerytury od (...), tj. od osiągnięcia przez niego 60 roku życia. Zgodnie z art. 316 § 1 kpc Sąd wydaje rozstrzygnięcie biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący na datę zamknięcia rozprawy. W przedmiotowej sprawie na datę orzekania przez Sąd ziściła się przesłanka uzyskania przez ubezpieczonego wieku emerytalnego 60 lat, i zdaniem Sądu istniała możliwość uwzględnia powyższego, mimo, iż w dacie wydania zaskarżonej decyzji niniejsza przesłanka nie została spełniona.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zasądając na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.